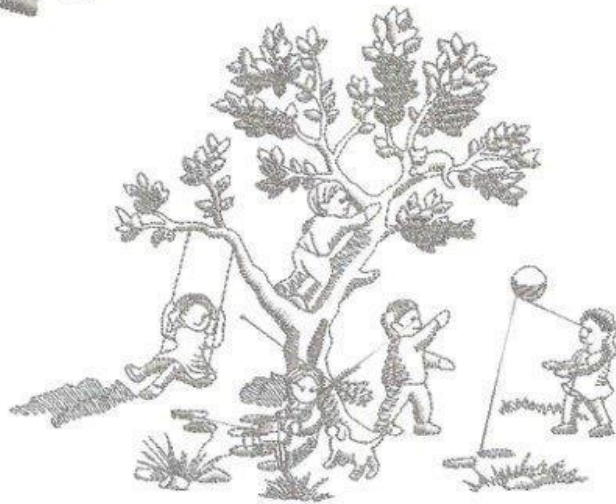

ASKEHAVEGÅRD

Pædagogisk læreplan

Indholdsfortegnelse

1. Præsentation af Børnehuset	side 3
2. Værdigrundlag.....	side 4
3. Vores vision	side 6
4. Den pædagogiske linje	side 6
Bestyrelsen.....	side 7
Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD)	side 7
5. Den styrkede pædagogiske læreplan	side 8-42

1. Præsentation af Børnehuset

Kære nye forældre. Vi vil gerne byde dit barn og dig velkommen i Askehavegård Børnehus.

Askehavegård Børnehus startede den 1. maj 2002 og er en privat institution under Landsorganisationen Danske Daginstitutioner.

Initiativet til at bygge Askehavegård Børnehus blev taget af en gruppe frivillige forældre og pædagoger, der alle ønskede et gårdbørnehus, hvor der var plads, og som satte det enkelte barn, pasningskvalitet og forældresamarbejde højt.

Askehavegård er en perle af et gårdbørnehus, der ligger i smukke og naturskønne omgivelser i den lille landsby Øster Stillinge cirka 5 km uden for Slagelse.

Vi er et børnehus med både vuggestuebørn og børnehalebørn, vi tilbyder vores børn 600 m² indendørsplads i lys og venlig stil samt ca. 7500 m² udendørsplads med en kæmpe legeplads, en køkkenhave, en lille frugtplantage samt et dyre hus med geder, kaniner og høns.

Her kan vi træffes:

Askehavegård Børnehus
Fuglagervej 2
Øster Stillinge
4200 Slagelse

Børnehusets hovednummer er: **58 54 47 44**

Kontor: 26 80 74 07

Laden: 26 80 74 33

Høloftet: 26 80 74 18

Vuggestuen: 26 80 74 23

Vores hjemmeside er: **www.askehavegaard.dk**

Vores mail er: **info@askehavegaard.dk**

Åbningstider:

Børnehuset har åbent mandag til torsdag mellem kl. 06.00 og 17.00. Fredag er der åbent mellem 6:00 og kl. 16.00.

Børnehuset har lukket på alle officielle helligdage:

Samt dagen efter Kristi Himmelfartsdag,

Grundlovsdag d. 5. juni.

Mellem jul og nytår, inkl. 24. og 31. december.

Ved behov for nødpasning: Kontakt ledelsen.

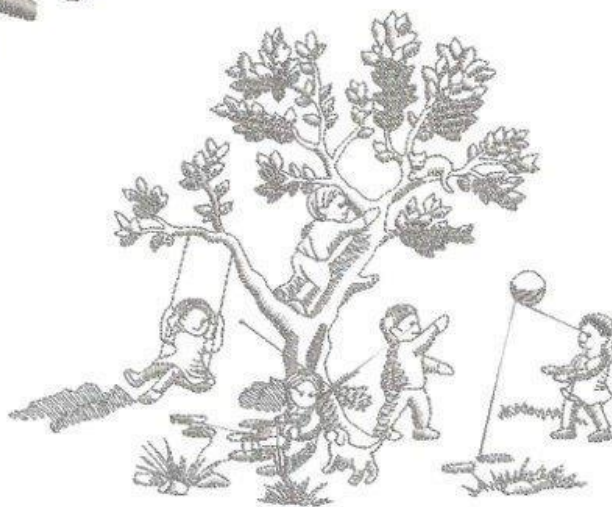
2. Værdigrundlag

Familiær institution

Udeliv

Bevægelsesinstitution

ASKEHAVEGÅRD

Værdigrundlag

Askehavegård Børnehus, 2016

Vi er en familiær institution

I vores børnehus er vi et fællesskab, hvor alle børn skal føle sig trygge og velkomne – her er plads og rum til alle. Vi vægter samarbejdet mellem personale og forældre meget højt, da dette er det bedste fundament for et trygt børnemiljø. Vores personale skaber – som tydelige voksne – trygge rammer, der sikrer omsorg og forståelse for det enkelte barn, og i vores fællesskab respekterer vi hinanden og tager ansvar for vores fælles dagligdag.

Vi er en bevægelsesinstitution

Vores børn elsker at lege, og i vores børnehus er der rum til spontanitet, fantasi og kreativitet. Vi bruger vores krop hver dag og udforsker vores motoriske grænser både inde og ude. Vi mener, at dette giver sundere, gladere og mere sociale børn. Læring sker gennem leg, og via leg styrkes børnenes mentale udvikling og modenhed. Vi er stolte af at være en bevægelsesinstitution.

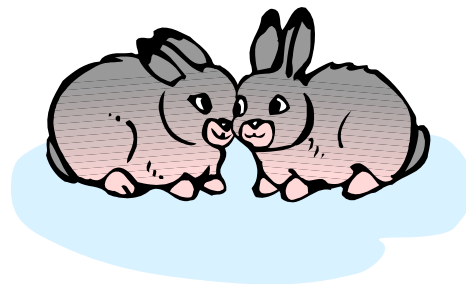
Vi elsker udelivet

Vi er ude i alt slags vejr, og vi bruger vores legeplads aktivt i vores hverdag: Her bor vores dyr, og vi følger årstiderne i vores køkkenhave. På vores legeplads er der højt til himlen og plads til både leg og hyggelige stunder. Her er rig mulighed for at udfordre egne grænser – selvstændighed, fællesskab og frihed under ansvar giver vores børn selvværd, selvtillid og følelsen af stolthed og venskab i deres dagligdag.

3. Vores vision

Vores helt klare vision i Askehavegård er at skabe hele børn.
Vi ønsker at udvikle børn, der er:

- Sociale
- Ansvarsfulde
- Humoristiske
- Trygge
- Glade
- Motorisk velfungerende
- Sprogligt velfungerende
- Miljøbevidste
- Kreative

4. Den pædagogiske linje/det pædagogiske arbejde

Børnehusets overordnede mål er at fremme det enkelte barns udvikling.
Grundlaget for dette vil være at skabe et tæt og godt forældresamarbejde såvel som et godt arbejdsklima/personalesamarbejde, hvor alle er ligeværdige.

Dagligdagens indhold vil være fri leg, hvor børnene selv bestemmer hvad og hvem de leger med, kombineret med vokseninitierede aktiviteter og projekter/temadage, som hovedsageligt vil følge årets gang i naturen.

Vi arbejder på at have en spændende og udviklende hverdag, hvor vi bruger alle de muligheder/aktiviteter, som børnehuset kan tilbyde. Mht. ture ud af huset deltager vi i alt, hvad der har med lokalsamfundet at gøre, og det, vi bliver inviteret til.

Gennem vores pædagogiske hverdagspraksis og læringsmiljøer ønsker vi:

- at børnene udvikler selvstændighed og selvværd
- at børnene bliver tillidsfulde og får en åben og kritisk holdning til omgivelserne
- at børnene udvikler sociale relationer, lærer at tage ansvar, viser hensyn og accepterer forskelligheder hos hinanden
- at børnene udvikler deres kreativitet og fantasi
- at børnene udvikler sproglige såvel som motoriske færdigheder
- at børnene bliver miljøbevidste
- at børnene lærer at tage ansvar for dyrene, så de får mad og vand hver dag
- at børnene bevæger sig hver dag

Bestyrelsen

Institutionens bestyrelse har det overordnede ansvar for

- fastlæggelse af institutionens budget
- udarbejdelse af regnskab
- ansættelse og afskedigelse af personale
- institutionens fysiske rammer – bygninger og legeplads
- fastsættelse af overordnede principper for det pædagogiske arbejde

Bestyrelsen i institutionen består af følgende: 3 forældrevalgte og 2 repræsentanter fra Danske Daginstitutioner, samt 2 suppleanter for de forældrevalgte og 1 suppleant for repræsentanterne for Danske Daginstitutioner.

Forældrerepræsentanterne vælges på efterårets forældremøde af forældrene; repræsentanterne for Danske Daginstitutioner udpeges af Danske Daginstitutioner. De forældrevalgte repræsentanter skal straks afgive deres mandat, hvis deres barn udmeldes af institutionen.

Institutionens ledelse deltager i alle bestyrelsesmøder, dog uden stemmeret.

Bestyrelsen i Askehavegård Børnehave ser således ud:

Formand	Gitte Miller Nielsen	(mor til Malthe)
Næstformand	Christian W. Pedersen	(LDD-mandat)
Bestyrelsesmedlem	Anita Dalskov Kristensen	(LDD-mandat)
Bestyrelsesmedlem	Mike Mathiesen	(far til Johan)
Bestyrelsesmedlem	Sune Nors	(far til Ask)
Suppleant	Palle Woss	(LDD)
Suppleant	Ditte Goldschmidt	(mor til Merle g og Lauge)
Suppleant		

Landsorganisationen Danske Daginstitutioner (LDD)

Danske Daginstitutioner er en "paraplyorganisation" med mere end 50 års erfaring i at støtte op om etableringen af selvejende og private institutioner og assistere medlemsinstitutionerne med administrative og forvaltningsmæssige opgaver.

Blandt LDD's væsentligste opgaver kan nævnes: Assistance og rådgivning til kredse af borgere, virksomheder eller institutioner, som ønsker at oprette selvejende eller private institutioner, blandt andet daginstitutioner for børn og unge – over hele landet.

Konsulentbistand vedrørende aktuelle spørgsmål omkring økonomi, lovgivning, forhandling med kommuner, pædagogik, udfærdigelse af vedtægter, samt alle øvrige spørgsmål i forbindelse med drift og etablering af selvejende institutioner.

Danske Daginstitutioner blev stiftet i 1968 af journalist og daværende medlem af Folketinget Lis Møller.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Introduktion

I 2004 blev den oprindelige pædagogiske læreplan indført ved lov i Danmark. I hele 2016 samt en stor del af 2017 blev læreplanen politisk revideret og udkom i en styrket udgave via Bekendtgørelsen om en styrket pædagogisk læreplan gældende fra sommeren 2018. Der er afsat to år – det vil sige frem til sommeren 2020 – til implementering af den styrkede pædagogiske læreplan ude i de danske dagtilbud. Den styrkede pædagogiske læreplan er genstand for en løbende evalueringskultur samt kommunens tilsynsforpligtelse.

Kort fortalt omkring den styrkede pædagogiske læreplan er opgaven, at Askehavegård Børnehus skal **oversætte** den nationale rammesætning til en lokal forståelse, der **omsættes** til læringsmiljøer med høj kvalitet og en pædagogisk kvalificeret hverdagspraksis, som har **afsæt** i målene for børnenes brede læring.

Ligeledes skal den pædagogiske hverdagspraksis systematisk dokumenteres til brug for opbygning af og arbejdet med en evalueringskultur. Forældrene inddrages som de tætteste samarbejdspartnere omkring børnenes brede læring. Den styrkede pædagogiske læreplan har et pædagogisk grundlag, seks læreplanstemaer og tolv (nationale) retningsgivende mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og målene for børnenes brede læring.

LILJE ALFRED OG ANTON

Sådan arbejder vi med den styrkede læreplan

Vores overordnede indsatser er natur og bevægelse

Udover at arbejde med de 6 læreplanstemaer samt de 12 (nationale) retningsgivende mål for læringsmiljøet, har vi ekstra fokus på sprog, bevægelse og natur. Her planlægges 10 ugers sprogprojekt i starten af hvert år, samt 14-dagesprojekter, hvor arbejdet er koncentreret om forskellige temaer. Den enkelte gruppe tilpasser projektet til den aktuelle børnegruppe.

Kerneopgaven

Askehavegård Børnehus vil ud fra gældende lovgivning arbejde for etablering af en teoretisk og pædagogisk praksis, der giver barnet optimale vilkår til at kunne lege, lære samt trives, dannes og udvikles. Dette sker med afsæt i Bekendtgørelsen omhandlende den styrkede pædagogiske læreplan (juli 2018) samt den reviderede Dagtilbudslov (maj 2018).

Følgende er vores definition samt udfoldelse af læreplanens grundlæggende begreber og faglige fundament:

Trivsel:

Sikre tegn på, at et barn trives, er, at barnet er glad og smiler, det vil gerne ind i institutionen og hen til en voksen og de andre børn, det danner relationer med de andre børn, og det danner venskaber allerede i vuggestuen, som kan udvikles til at holde både i børnehaven, skolen osv. Et barn, der trives, er i en god udvikling. Når vi kender børnene, kan vi godt se, hvis der opstår mistrivsel.

Læring:

At et barn viser interesse for læring, når det føler sig trygt og set af de voksne, har gode relationer til både børn og personalet og læringsmiljøet er trygt og spændende.

Når et barn viser interesse for nye ting, drager paralleller til tidligere læring fx benytter "gammel læring" på nye måder, sker der ny læring.

Alt læring foregår ved leg.

Udvikling:

Et barn, der er i udvikling, er et barn, der trives og viser interesse og nysgerrighed for omverden. Personalet er bevidst om, at tilbyde muligheder/aktiviteter der er tilpasset det enkelte barns hele udvikling.

Hvis vi er i tvivl om barnet udvikler sig alderssvarende, benytter vi blandt andet udviklingskemaer og udviklingsprofiler.

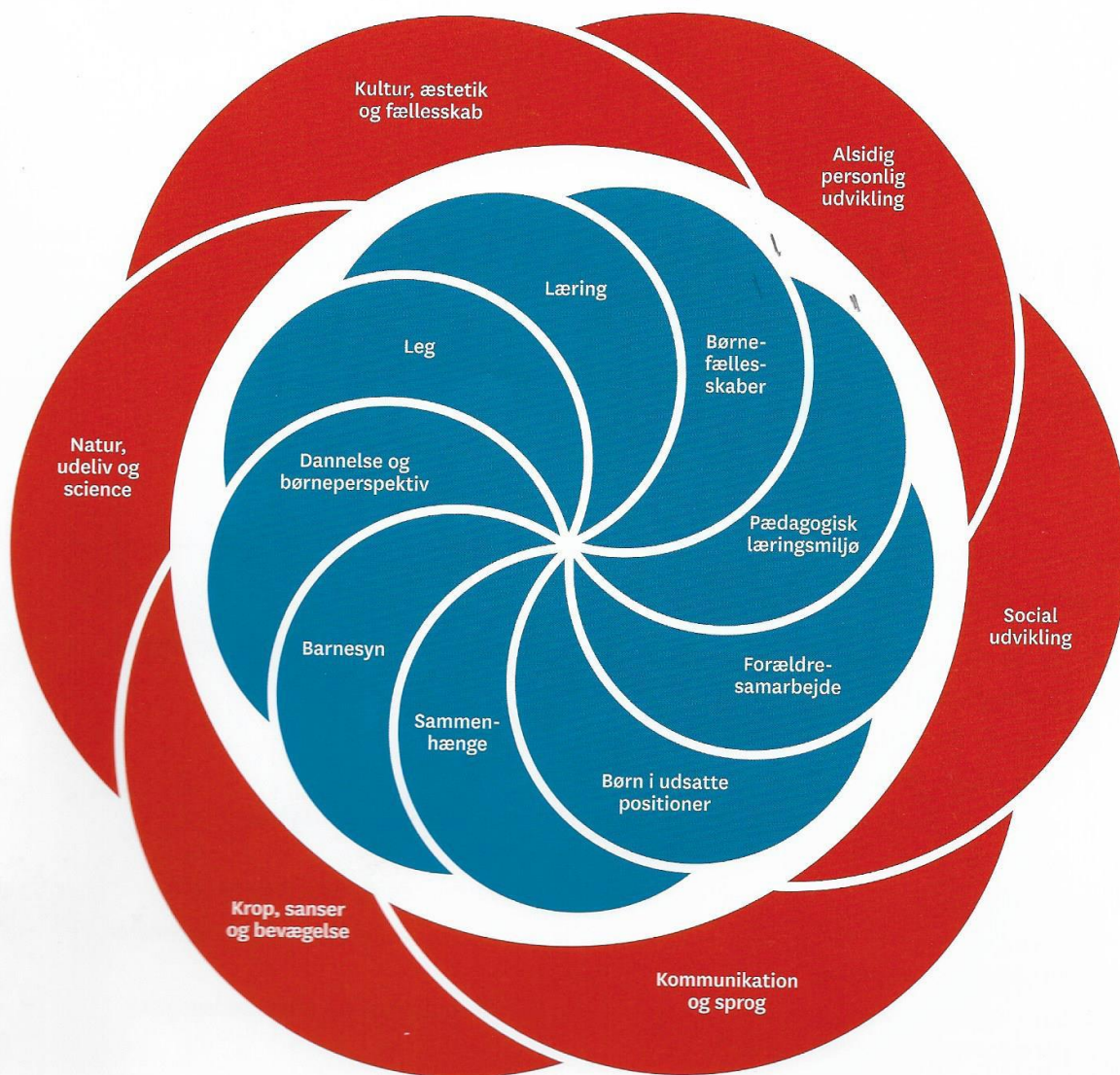
Dannelse:

Et barn dannes, når det øver sig i at begå sig i den omkringliggende verden.

Når trivsel, læring og udvikling hænger sammen, dannes det hele barn.

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag og de seks læreplanstemaer

Barnesyn

Det siger loven:

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år.

Dagtilbudsloven §8 stk. 2

I Askehavegård Børnehus skal det være sjovt at være barn. Det er de voksnes ansvar at skabe rammer ud fra barnets nærmeste udviklingszone, og vi ønsker, at ALLE børn skal føle sig set og hørt hver dag af tydelige og nærværende voksne.

Alle børn skal støttes og guides til at finde sin egen identitet samt finde sin plads i den omkring liggende verden. Ingen børn skal føle sig forkerte, derfor skal ALLE BØRN behandles individuelt. Alle børn har ret til at være "SIG SELV".

I Askehavegård Børnehus opfatter vi barnet som:

- Et selvstændigt individ med ret til egne holdninger og følelser
- Grundlæggende ressourcestærk
- Initiativrig, tænksom og opmærksom
- Nysgerrig, fantasifuld, social og tillidsfuld
- Skabende og kreativ

Institutionen er et fællesskab af mange identiteter bestående af børn, forældre og personale. Vi har alle et ansvar for trivsel, læring, udvikling og dannelse. Forskellighed og mangfoldighed opleves som en berigelse for fællesskabet. Det er vigtigt at møde hinanden åbent og nysgerrigt. Alle børn skal have mulighed for at fremme deres lærings- og udviklingspotentiale, styrke selvværd og gåpåmod.

I institutionen skal børnene mødes af nærværende voksne, der udviser omsorg, tillid og respekt og er med til at give børnene trykke, nære og harmoniske rammer for deres leg, bevægelse, læring og udvikling. Institutionen ønsker at skabe et læringsmiljø, der virker inspirerende på leg og læring samt nysgerrighed og kreativitet. Det enkelte barn skal støttes i at indgå i fællesskaber og derigennem opnå en selvforståelse i samspil med andre.

Vores pædagogiske hverdagspraksis og læringsmiljøet er bygget på medbestemmelse og demokrati, hvor barnet sikres mulighed for at give udtryk for egne følelser, behov samt opøve evnen til at have empati for herunder tage hensyn til andre.

Institutionen – det pædagogiske personale – arbejder med afsæt i FN's Børnekonvention.

Dannelse og børneperspektiv

Det siger loven:

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarlige for at skabe.

Dagtilbudsloven §8 stk. 2

Det pædagogiske personale i Askehavegård Børnehus arbejder målrettet med at fremme alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse igennem etablering af trygge og pædagogiske læringsmiljøer i et tæt og forpligtende samarbejde med barnets forældre. Institutionen vil stræbe efter at indrette et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø med læringsmiljøer over hele dagen, som giver børnene ret til medbestemmelse, medansvar og forståelse for samt oplevelsen af et demokrati. Dette bidrager til at udvikle børns selvstændighed, evne til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund.

Det pædagogiske personale vil med forældrene/hjemmet som barnets primære miljø samarbejde omkring de forskellige overgange fra vuggestue, til børnehave og videre i skole og SFO. Vi samarbejder om at skabe en god sammenhæng i overgangene mellem barnets arenaer. Fokus er på at udvikle og understøtte det enkelte barns kompetencer omkring social læring, der grundlæggende handler om, at barnet kan:

- indgå i sociale relationer
- udsætte egne behov
- være robust, nysgerrig og vedholdende
- føle og udvise empati (for andre)
- rumme overgange og skift

At mestre sociale kompetencer er fundamentet for den mere formaliserede læring, herunder det at lære færdigheder, der er grundlaget for at opnå god trivsel, dannelse, læring og udvikling.

Leg

Det siger loven:

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Dagtilbudsloven §8 stk. 2

I Askehavegård Børnehus vægter vi legen højt, og når børn leger, sker der en læring/udvikling. Når børn gentagne gange leger samme lege, ser vi tegn på læring/udvikling hos det enkelte barn. Det pædagogiske personale har ansvar for, at alle børn trives i legen, bl.a. ved at skabe trygge rammer.

Gennem legen får børnene mulighed for at udforske og blive udforsket på krop og sanser. Det pædagogiske personale lægger vægt på børnenes interesser (børnenes spor) for at understøtte deres leg, fantasi, kreativitet, gåpåmod og lyst til at udforske verden. Der lægges vægt på en balance mellem planlagte og spontane aktiviteter.

Det er vigtigt, at det pædagogiske personale har fokus på de børn, som oftest spiller samme "rolle" i selvorganiserede lege, så de også videreudvikler sig. Alle børn har ret til at lege sammen med andre børn. Børn skal have lov til at lege i små grupper, hvor det er ok at sige "nej" til at lukke flere ind (alle behøver ikke at lege med alle).

Dette skema illustrerer, hvilke områder legen udvikler:

Krop og bevægelse

Vi er alle fysisk til stede via vores kroppe, og kroppen er udgangspunktet for læring og forståelse af individet selv og dets omgivelser. Ved at tage vare på kroppen og sikre dens udfoldelse tror vi på, at vi lægger grundlaget for såvel fysisk som psykisk sundhed.

4a) Mål: Barnet skal have mulighed for at være i bevægelse og opleve glæde ved sin krop

Det kan betyde, at:

Barnet skal udvikle tryghed ved egen krop samt forstå kropslige reaktioner og få viden om og indsigt i kroppens funktion. Barnet skal bruge og få stimuleret sine sanser gennem brug af forskellige materialer og redskaber. Barnet skal få erfaringer med acceptabel kropslig nærhed og med at sætte grænser.

4b) Mål: Barnet skal i dagtilbuddet sikres betingelser, der styrker den fysiske sundhed, herunder forhold som ernæring, hygiejne og aktivitet

Det kan betyde, at:

Børnehavens kostpolitik skal virkeliggøres gennem den daglige pædagogiske praksis.

Barnet skal blive fortrolig med gældende kostråd gennem forskellige aktiviteter.

Det pædagogiske personale skal fremme sunde kostvaner, herunder skabe fælles, hyggelige rammer for mad og måltider, således at lysten til at spise fremmes mest muligt. Der skal sættes fokus på samvær og tid til at spise. Der skal tages rimelige hensyn til kultur, religion og specielle kroniske lidelser. Slik, kager og søde læskedrikke skal begrænses til særlige lejligheder. Barnet skal involveres i de daglige gøremål i forbindelse med spisningen.

Barnet skal introduceres i almene hygiejneregler, herunder skal barnet lære at vaske hænder i forbindelse med toiletbesøg, spisning, næsepudsning og lignende.

4c) Mål: Barnet skal støttes i at videreudvikle motoriske færdigheder i både leg og tilrettelagte udfordringer

Det kan betyde, at:

Barnet skal udvikle motoriske kompetencer, styrke, udholdenhed og glæde ved bevægelse. Barnet skal opleve vigtigheden af frisk luft, fysiske udfordringer og motion.

Børnene skal møde motoriske udfordringer i dagtilbuddet, og dagtilbuddet skal tilstræbe, at der udvikles et samarbejde mellem fritidsliv og dagtilbud, med henblik på at skabe et udfordrende og spændende bevægelsesmiljø.

Overordnede mål i forhold til temaet

- At børnene er alderssvarende såvel grov- som finmotorisk
- At børnene har viden om sund kost og motion

Konkrete delmål i forhold til temaet

- Alle vores børnehavebørn kan cykle på tohjulet cykel
- Alle børnene kan slå en kolbøtte, hinke, sjippe og stå på 1 ben, klatre og balancere
- Alle vores børn "kan" rytmik, sanglege og drama
- Alle børnene kan kaste og gribe en blød bold
- Alle børnene kan klippe med en saks efter en skabelon
- Alle børnene kan bruge pincetgreb
- Alle børnene smager på forskellige frugt og grønsager

Hvordan vil vi for eksempel kunne se, høre, mærke, at vi er på rette vej?

- På vores legeplads har vi både to- og trehjulede cykler samt løbecyklar, som vi vil opfordre og støtte/hjælpe børnene med at bruge som et element i deres leg.
- Vi bruger vores legeplads, hvor der er mulighed for fysisk udfoldelse (løbe, kravle, klatre, trille osv.), og hvor vi kan lave små (sang-)lege.

- Vi igangsætter og deltager i lege, f.eks. sanglege, fangelege.
- Vi klipper, klistrer, maler og syr.
- Inde på stuen vil vi lade børnene sidde med hver sin børnesaks og øve sig i at klippe i karton efter en streg.
- Inde på stuen vil vi lade børnene arbejde med perler.
- Vi laver "sund uge" om motorik.
- Vi taler med børnene om sund kost i forbindelse med forløb og samlingerne.

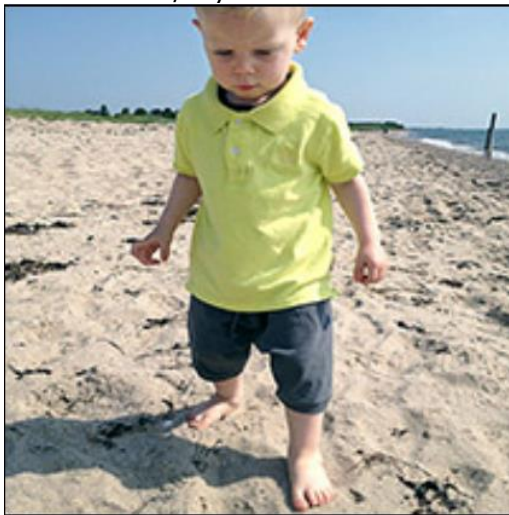

Hvordan dokumenterer vi undervejs?

- Ved hjælp af et digitalkamera/fotorammer og dagbog vil vi vise hvad børnene kan.
- Ved at skrive navn på børnenes figurer og gemme dem kan vi se, hvor langt de er nået i forhold til vores delmål.
- Vi udarbejder evalueringsskemaer.

Hvad vil vi evaluere, og hvordan vil vi evaluere?

Vi vil evaluere i forhold til vores delmål og konkrete aktiviteter, der retter sig mod delmålene.

Efter vi blev certificeret som Bevægelsesinstitution, er vi blevet meget mere opmærksomme på legen, og hvad den styrker, så nedenfor har vi beskrevet, hvad vi tænker, og hvorfor vi gør, som vi nu gør, i vores hverdag, hvor den voksenstyrede leg er en vigtig del.

Motoriske læringsmål	Lege, som stimulerer de læringsmål
Koordination/krydsmønstre 	<p>At krybe, kravle, løbe og gå. Stopdans, et redskab til kropsdel (f.eks. kan I lægge ærteposen på hovedet eller reb til knæerne).</p> <p>Krydsmønsteret er meget vigtigt for indlæringen. Så det er vigtigt, at børnene kommer ned og kravle i legene.</p> <p>Noget forskning tyder på, at børn, som ikke kravler nok, kan få indlæringsproblemer. Så dette har vi i tankerne, når vi leger.</p> <p>Her lærer børnene at koordinere og få en rytme i de ting, de leger.</p>
Balanceevne (vestibulær sans) 	<p>Kan I mime en elefant, kongens efterfølger: I legen kan I gå sådan her, f.eks. med hovedet nedad, få børnenes hoveder til at komme under deres hofter.</p> <p>Kan I klatre op i noget f.eks. rebstigerne i klatretårnet, gå uden om en motorikbane med forhindringer.</p> <p>Gå på line rundt omkring på vores træstammer, gyng og vippe op og ned osv.</p> <p>Her øver vi børnenes balance, og ser, hvordan de udvikler den.</p>

Rækkefølge

Kaste på skift, vente på tur, tage tøj på i en bestemt rækkefølge.

Gå og holde om reb, så børnene går på en række.

Her lærer børnene at vente på tur, ikke altid at komme først, men følges ad og præstere i gruppe.

Rumretning

Lege gemmelege, tænke på, hvor kan jeg gemme mig uden at blive set, skifte retning hurtigt. Tænke, at jeg gemmer mig her, nå nej, jeg vil hellere gemme mig der, og så skifte retning i legen.

Løbelege uden at fange hinanden.

Her lærer børnene at tænke lidt logisk og gemme sig for de andre, og glæden ved ikke at blive fundet først.

Samt at tage hurtige beslutninger.

Den taktile sans

Røre ved forskellige overflader, varme/kolde, ru/glat, løfte/bære redskaber som f.eks. sække.

Her lærer børnene at mærke forskel og udvikle deres taktile følesans ved at øve og udvikle sig, alt efter alder.

De lærer at mærke, om de fryser/sveder samt at lære fra sig i forhold til de andre børn, når de selv har fået erfaringerne.

Øje-hånd-koordination

Udvikles ved lege/aktiviteter som:

- Kastelege: f.eks. "slå munk", en leg hvor nogle genstande skal væltes ved at kaste en pind efter dem.

-lege med at trille/kaste/gribe en bold/pind/sten)

f.eks. stikbold, høvdingebold, og andre former for boldspil

Her lærer børnene regler i lege, udvikle deres øje-hånd-koordination. Vi ser udviklingen på de forskellige alderstrin.

Kropsbevidsthed/kinæstetisk sans (muskelledsans) altså kan jeg kontrollere min krop, selv om jeg ikke kigger på, hvad jeg laver.

Lege, hvor børnene sætter af, fra eller lander på et underlag, hinker på det ene ben eller løber frem mod et spring.

Aktiviteter som: Sjippe, løbe, hoppe og hinke.

Gennem disse aktiviteter øver børnene sig i at automatisere deres bevægelser, hvor de styrker og udvikler det autonome nervesystem, så de bliver bedre til at udføre legene, i takt med at de bliver ældre.

Udholdenhed

Løbelege med lange afstande og høj intensitet f.eks. "klem, klem", en leg, hvor de skal fange og klemme hinanden.

Når børn løber over lange afstande og bliver forpustet, oplever de, at hjertet banker hurtigere, og at pulsen kommer op. Vi bruger det blandt andet, før børnene skal have deres forløb, så viser det sig nemlig, at de bedre kan sidde stille på stolen og koncentrere sig.

Her lærer børnene at mærke sig selv, og hvordan deres krop reagerer.

Sociale kompetencer

Alle lege, som involverer flere deltagere, stimulerer sociale kompetencer:

- Alle voksenstyrede lege
- Der, hvor man skal vente på hinanden
- Regellege f.eks. spil,
- Lære at deles om tingene
- Samtaler med hinanden

- Ved alt samspil
- Respektere hinanden

Verbale kompetencer

Al den fortælling, der ligger i at sætte legen i gang, sanglege forbundet til legen. F.eks. "bjørnen sover".

Børnene lærer og udvikler deres sproglige kompetencer ved dialogisk læsning, sang og samtaler.

Når et barn fortæller om en oplevelse, spørges der interesseret ind til dette, både fra den voksne og fra de andre børn, vi holder en samtale i gang.

Styrkelse af ryg/skulder og nakkemuskulatur

De lege, som foregår, mens man fra spæd lægges på maven, er med til at styrke barnets ryg, skulder og nakkemuskulatur. Det er vigtigt at blive ved med at styrke disse muskelgrupper ved at lave lege, hvor børnene ligger på maven.

- Ved oplæsning
- Lege trillebør
- Vende pandekager

F.eks. børnene ligger på ryggen, og så skal de prøve at vende hinanden.

Vi ved fra skolen, at man nu oplever, at børnene har slappe nakke- og rygmuskler, hvilket man formoder skyldes for meget brug af telefon og iPad.

Generelle tips:

- Gentagelser er vigtige for den generelle udvikling.
- Tydelig start og slut på legen.

Naturen og naturfænomener

Vi mener, at det er vigtigt, at børnene får mulighed for at opleve glæden ved at opholde sig i naturen. For os er det vigtigt, at børn udvikler respekt for alt levende, og at de får mulighed for – i børnehøjde – at forholde sig til at passe på naturen, ressourceforbrug og bæredygtighed. Vi har dyr og lægger vægt på, at børnene inddrages i pasningen af disse dyr.

Når man vælger at have børn og være forældre i Askehavegård Børnehus, vælger man samtidig at være en del af huset. Vi har tradition for at have en meget engageret forældregruppe. Blandt andet er det børn og forældre, der fodrer vores dyr i weekender, ferier og på lukkedage. Barnet er "fodermester" i ugen op til de dage, hvor de skal fodre.

5a) Mål: Barnet skal have mulighed for at opleve glæden ved at være i naturen og udvikle respekt for natur og miljø

Det kan betyde, at:

Barnet skal møde pædagogisk personale, som er vidende og medlevende i forhold til barnets egne eksperimenterende aktiviteter og lege. Herigennem skal barnet opfordres til at opleve naturen som kilde til æstetiske oplevelser – et sted, hvor fantasien kan udfolde sig, og hvor der er motoriske udfordringer.

Barnet skal kunne være i naturen på forskellige årstider og dér få anledning til at bruge krop og sanser og opleve den som en mulighed for leg, fantasi og fordybelse.

5b) Mål: Barnet skal opleve og erfare samspillet mellem menneskene og naturen

Det kan betyde, at:

Barnet skal møde pædagogisk personale, der viser interesse og ansvarlighed for natur og miljø i hverdagen. Herigennem skal barnet lære at yde respekt, ansvar og interesse for naturen og miljømæssige spørgsmål.

Barnet skal støttes i at udvikle egne meninger om naturen – og miljømæssige spørgsmål.

5c) Mål: Barnet skal have mulighed for at få mange og forskelligartede erfaringer med naturen og naturfænomener samt for at opleve naturen, som et rum for at udforske verden

Det kan betyde, at:

Barnet skal have udfordret sin viden om naturfænomener og teknik. Som en del af dette skal barnet opnå erfaringer med årsag, virkning og sammenhænge.

Barnet skal støttes i at kunne kategorisere og systematisere omverdenen og få udviklet sine evner til at bygge, skabe og konstruere ved hjælp af forskellige materialer og teknikker.

Overordnede mål i forhold til temaet

- At børnene kender og respekterer naturen og kender til naturfænomener
- At børnene kender til former og farver

Konkrete delmål i forhold til temaet

- At børnene lærer at passe, yde omsorg og tage ansvar i forhold til dyr og planter
- At børnene kender til grundfarver, grundformer
- At børnene kender til årstiderne, vejrfarver og vejrfænomener

Hvordan vil vi for eksempel kunne se, høre, mærke, at vi er på rette vej?

- Børnene passer på planter og dyr
- Børnene taler om vejroplevelser, er ude i al slags vejr, og oplever de 4 elementer, jord, vand, ild og luft
- De tegner firkantede huse og runde sole og udtrykker sig i form og farver

Hvilke aktiviteter skal igangsættes for at nå målet/målene?

- Vi tager på skovtur og fortæller om naturen i forbindelse hermed.
- Børnene rører ved tingene, vi taler om, hvem der f.eks. har spist af koglen, eller har boet/gået her?

- Vi læser bøger om naturen og vejret.
- Vi arbejder kreativt med form og farver.
- Børnene går ud i al slags vejr – ruller sig i sneen, tager "blad bade", og leger med vand og mudder
- Vi følger naturens gang gennem årstiderne.
- Børnene kikker på dyr gennem forstørrelsesglas.
- Vi sår radiser og karse, m.v. i vores urtehave samt i pletter og vindueskarm
- Børnene planter deres egne blomster og passer den.

Hvordan dokumenterer vi undervejs?

- Vi skriver dagbog, børnene laver kollager og "ting" med naturens materialer, som vi gemmer
- Vi tager fotos undervejs af børnenes blomster og forskellige aktiviteter

Hvad vil vi evaluere, og hvordan vil vi evaluere?

- Vi bruger evalueringsskemaet (se dette)
- På stuemøderne taler vi om børnenes øgede viden

Kulturelle udtryksformer og værdier

Barnets kompetencer inden for kulturelle udtryksformer og værdier bliver udviklet gennem udfordrende kulturelle aktiviteter. Viden om forskellige kulturelle udtryksformer er vigtige forudsætninger for et rigt og nuanceret liv. Kulturelle oplevelser medvirker ved udvikling af personlig og social identitet. Det er netop i mødet med det anderledes og i anerkendelsen af andre, at vi får mulighed for at erkende vores eget ståsted og udviklingsmuligheder. Barnets blik er sensitivt og lystfuldt. Det må respekteres for at kunne inspirere og berige barnets udvikling af kulturelle udtryksformer. Barnet skal derfor møde pædagogisk personale, der er bevidste om deres rolle som kulturformidlere.

6a) Mål: Glæden ved kunst og kultur skal stimuleres

Det kan betyde, at:

Barnet skal opleve glæde ved kunst og kultur, og skal opleve tid og ro til fordybelse. Barnet skal møde pædagogisk personale, der stimulerer dets naturlige nysgerrighed. De daglige rutiner skal brydes af særlige kulturelle oplevelser og ved inddragelse af lokale kulturelle tilbud.

Kulturarven skal gøres levende og vedkommende for børn, uanset om det er den kommunale, den regionale eller globale kulturarv.

6b) Mål: Barnet skal have adgang til materialer, redskaber og moderne medier, herunder it, som kan bruges i både forbindelse med oplevelser og skabende kulturel aktivitet

Det kan betyde, at:

De forskellige genrer af børnelitteratur, faglitteratur, musik, billeder og film skal stå til rådighed for oplevelse og inspiration. Barnet skal ligeledes have adgang til og stifte bekendtskab med moderne medier.

Børnene skal have mulighed for at benytte værksteder med forskelligartede materialer og redskaber, så oplevelser og lyst til udfoldelse kan blive udtrykt og omsat til praksis.

Børnene har ikke selvstændigt adgang til iPad og andet it-udstyr, da vores pædagogiske holdning er, at børnene skal lege og røre sig, når de er i institutionen. Dette bakkes op af bestyrelsen.

6c) Mål: Barnet skal møde pædagogisk personale, der selv er aktive kulturbrugere og støtter barnet i at eksperimentere med at øve sig i og afprøve sig selv i forhold til et bredt spektrum af kulturelle udtryksformer

Det kan betyde, at:

Det pædagogiske personale skal have fokus på den kulturelle mangfoldighed og dermed give barnet lejlighed til at deltage i kulturelle traditioner og lokale kunstneriske tilbud, herunder teater, musik, dans, arkitektur og udstillinger.

Overordnede mål i forhold til temaet

- At børnene kender dansk kultur før og nu.
- At børnene kender til andre kulturer.
- At børnene selv kan producere kulturgjenstande.

Konkrete delmål i forhold til temaet

- Kende danske sange, højtider og traditioner.
- Børnene bruger drama som udtryksform.
- Børnene bruger nærområdet, teater, skole, skov og strand.
- At børnene er blevet introduceret for forskellige materialer, teknikker og deres muligheder.

Hvordan vil vi for eksempel kunne se, høre, mærke, at vi er på rette vej?

- Når børnene spontant synger, leger og fortæller om deres oplevelser.
- Når de selv bruger udklædning til at lave teater.
- Når børnene selv beder om at arbejde med forskellige materialer.

Hvilke aktiviteter skal igangsættes for at nå målet/målene?

- Syng danske sange, fejre højtider og traditioner.
- Opfordre til, at børnene selv beslutter, hvilke aktiviteter der skal igangsættes.
- Vi går i teater.

Læring

Det siger loven:

Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen, og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse.
Dagtilbudsloven §8 stk. 2

Mål for børnenes brede læring

Alsidig personlig udvikling

Askehavegård Børnehus har med afsæt i de seks læreplanstemaer og de tolv nationale retningsgivende mål omkring læringsmiljøet jf. den styrkede pædagogiske læreplan udarbejdet følgende mål for børnenes brede læring.

Målene danner afsæt for indretningen og brugen af læringsmiljøet og omsættes i den pædagogiske hverdagspraksis, hvorfra der systematisk dokumenteres udsnit fra til brug for evalueringskulturen.

Alle børn skal lære at:

- udvikle og styrkes i eget selvværd og egen selvopfattelse, herunder lære at anvende egen selv- og medbestemmelse på en konstruktiv måde
- udvikle forskellige sider af sig selv ved at deltage i forskelligartede læringsprocesser og indgå i fællesskaber med positiv kontakt til hinanden og til de voksne
- lege og kunne fordybe sig i leg samt udtrykke sig via leg
- afprøve nye og ukendte ting, vise nysgerrighed og udholdenhed samt turde følge interesser via støtte og guidning af voksne
- være en del af fællesskabet og føle sig inkluderet

At skabe læringsrum

Den pædagogiske fokus er at skabe gode læringsmiljøer, der giver børnene muligheder for samvær og samspil med andre. Institutionens fysiske rum indrettes på måder, som fremmer et positivt samspil, fordybelse og læring. Børnegruppen inddeles dagligt i udvalgte aktiviteter i mindre grupper, der er med til at fremme det enkelte barns trivsel og udviklingspotentiale.

At guide børnene

Det pædagogiske personale lægger vægt på, at børnene erfarer, at de selv kan klare udfordringer uden de voksnes hjælp. Det pædagogiske personale guider børnene med ord og kropssprog for på den måde at forklare og vise børnene, hvordan de fx kan håndtere fysiske udfordringer, svære følelser eller konfliktfyldte situationer med andre børn.

At sætte ord på

Det pædagogiske personale fokuserer på "at sætte ord" på det, der sker omkring det enkelte barn og i børnefællesskabet ved i hverdagspraksis at benævne følelser, genstande, begreber, relationer og handlinger. Dette er for at skabe tryghed og samtidig styrke børnenes sproglige udvikling samt læringspotentiale. Hensigten er at gøre børnene bevidste om deres egne følelser og samspillet med de andre børn og derved styrke børnenes sociale og personlige udvikling.

At være pædagogiske rollemodeller

Det pædagogiske personale er opmærksomme på at bruge sig selv som rollemodel for at støtte, guide og inspirere børnene. Personalet deltager aktivt i aktiviteter, fx ved at indgå i samt bygge videre på børnenes ideer og lege.

Det pædagogiske personale indbyder børnene til at være rollemodeller over for hinanden ved fx at lade de ældste og yngste børn være sammen, så de mindre børn kan blive inspireret og lære af de større børn. De ældre børn "vokser", lærer og udvikler sig ved den tillid og det ansvar, de tildeles.

Børnefællesskaber

Det siger loven:

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for.

Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv.

Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskabet i dagtilbuddet.

Forarbejder til dagtilbudsloven §8, stk. 2

I Askehavegård Børnehus har alle et fælles ansvar for at skabe et socialt fællesskab, hvor både børn og voksne er trygge og udvikler sig positivt. Det er de voksnes ansvar at støtte op om børnenes trivsel og udvikling.

Børn skal selv have lov til at vælge sine lege og venner på kryds og tværs af alder og kultur. Men vi voksne kan gøre børnene nysgerrige på nye venskaber, fx ved at igangsætte og understøtte nye lege.

Det kræver, at de voksne er nærværende, opmærksomme og anerkendende over for børnene. De voksne skal gå foran som rollemodeller og de skal både være observerende og aktive i børnefællesskaberne. Noget af det vigtigste for børns trivsel er at have gode venner og sociale relationer.

Handling i den pædagogiske hverdagspraksis:

- at børnene får udfordringer, som er tilpasset det enkelte barns zone for nærmeste udvikling
- at børnene støttes i at prøve selv og gøre sig deres egne erfaringer, understøttes i deres gåpåmod og selvværd
- at børnene møder tydelige og anerkendende voksne, de kan spejle sig i, og som giver dem tryghed, omsorg og nærhed
- at børnene gives mulighed for at kunne vælge selvstændigt i udvalgte situationer med begyndende demokratiske midler, f.eks. afstemning
- at børnene møder en pædagogisk praksis, der vægter en balance mellem strukturerede og spontane aktiviteter samt får tid til selv at kunne fordybe sig i leg og følge egne interesser

Social udvikling

Alle børn skal lære at:

- indgå i samspil med andre, handle i sociale fællesskaber og igennem leg
- turde udfolde sig, tro på sig selv og stå ved egne følelser
- udvise empati, udvikle tolerance og vise hensyn samt have respekt for andre
- have kendskab til demokratiske værdier
- udvikle relationer til andre og opbygge venskaber

Handling i den pædagogiske hverdagspraksis:

- at børnene støttes til at få venner og komme ind i forskellige legerelationer og fællesskaber, fx ved at den voksne indgår i legen eller via legedage med tema
- at børnene hjælpes til at løse konflikter på deres udviklingstrin ved at skabe succes situationer, øve sig i at gå på kompromis og forhandle sig frem til en fælles løsning
- at der i institutionen praktiseres en respektfuld omgangstone/omgangsform, hvor man drager omsorg for hinanden, viser hensyn og tager ansvar
- at børnene bliver hørt og medinddrages ved samling/børnemøde, hvor aktuelle temaer tages op og aktiviteter evalueres

- at have fokus på fællesskaberne i institutionen og skabe rammer og aktiviteter, hvor børnenes familier deltager aktivt

Kommunikation og sprog

Alle børn skal lære at:

- udvikle og bruge sit sprog – også kropssproget – til at kommunikere med
- give udtryk for egne følelser, ideer, erfaringer, handlinger og behov
- forstå og handle ud fra en given besked/instruktion givet både individuelt og kollektivt
- indgå i dialog med andre på en anerkendende og hensigtsmæssig måde
- sprog og kropssprog kan anvendes alsidigt i leg og dialog

Handling i den pædagogiske hverdagspraksis:

- at børnene i dagligdagen guides i at sætte ord på og bruge sproget til leg, dialog, forhandling, konfliktløsning m.m.
- at børnene deltager i aktiviteter, hvor sproget er i fokus (tale-og kropssprog) samt visuelle metoder tages i brug
- at børnene deltager i aktiviteter, hvor de understøttes i at eksperimentere og lege med bogstaver og skriftlighed samt et fokus på rim, remser, sprogstimulerende lege og spil
- at børnene har adgang til og mulighed for at fordybe sig i litteratur, kigge i bøger, få læst højt (dialogisk læsning) og høre samt selv at fortælle historier
- at børnene instrueres og vejledes via det verbale sprog ift. dagligdagens rutiner og gøremål samt forberedes ved skift og overgange fra en aktivitet til den næste

Pædagogisk læringsmiljø

Det siger loven:

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 3

I Askehavegård Børnehus etablerer de voksne forskellige pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling. Her tager vi hensyn til barnets nærmeste udviklingszone.

Det er IKKE nok, at vi "bare" sætter lege i gang, vi skal også have et overordnet mål. At igangsætte en lille aktivitet for en mindre børnegruppe er lige så vigtig, da dens formål f.eks. kan være: At inkludere et barn, skabe nye relationer eller styrke andre kompetencer.

I Askehavegård Børnehus arbejder vi ud fra årshjulet, der udstikker fastlagte over emner fra læreplanstemaerne. Denne evalueres løbende.

Askehavegård Børnehus er unikt og har en lang og identitetsskabende historie, der er tæt knyttet til lokalområdet.

Kreativitet, kultur, leg og venskaber blandt børnene prioriteres og vægtes højt. Institutionen har udarbejdet et årshjul med traditioner, højtider og temaer/projekter, der arbejdes fokuseret med, men også med plads til spontane oplevelser og leg som en gennemgående del og værdi i alle aktiviteter.

Betydningsfulde relationer mellem voksen og barn, med mulighed for at børnene kan fordybe sig og forundres, prioriteres i hverdagen.

Institutionen er gruppeopdelt i 2 vuggestuegrupper og 2 børnehavegrupper, og der laves ugentlige aldersrelaterede aktiviteter på tværs af grupperne.

Læringsmiljøet i relation til barneperspektivet samt lokalområdet og dets ressourcer

Rummenes indretning – læringsmiljøet – har stor betydning for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Personalet ser et stort pædagogisk potentiale i at anskue rummene som dynamiske og fleksible, så de kan justeres efter børnenes behov.

I indretningen af læringsmiljøet er der opmærksomhed på at skabe tryghedszoner, hvor børnene kan søge hen til ved behov. Forpligtende fællesskaber til gavn for børn, forældre og personale er en del af den pædagogiske praksis. Det pædagogiske personales primære opgave er at være til stede for børnene og give dem en tryk og udviklende hverdag herunder at kunne rumme alle børn, så både den enkelte og gruppen føler tilknytning og oplever sig selv som en del af fællesskabet.

Der er stor fokus på inddragelse og deltagelse samt læring gennem aktiviteter og hverdagsrutiner, som foregår i det fælles samspil.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det siger loven:

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

§8, stk. 6

I Askehavegård Børnehus forventer vi en respektfuld og erkendende kommunikation mellem forældre og personale.

Et godt samarbejde mellem institution og forældre er altafgørende for børns trivsel og udvikling. Forældresamarbejdet indebærer også, at personalet i Askehavegård Børnehus dokumenterer deres arbejde med børnene. Dette gør vi i infobogen, på Facebook og på whiteboardtavlerne. På denne måde kan forældre have dialog med barnet om dagligdagens gang.

Det styrkede forældresamarbejde

Det pædagogiske personale lægger stor vægt på at have en god, åben daglig kontakt med alle forældre og ønsker at være i dialog om store og små begivenheder af betydning for barnet. Det prioriteres at have daglig kontakt med forældrene og herved give dem indblik i barnets hverdag i institutionen. Det pædagogiske personale tilbyder forældresamtaler om det enkelte barn inden for følgende ramme:

- Opstart (modtagelse – indkøring)
- Efter behov
- Overgang fra institutionen til fx en anden institution eller skole
- Bekymring eller udsathed eller mistrivsel

Det forventes, at forældrene forholder sig til og læser alle informationer, vejledninger, anvisninger m.m., som institutionen og det pædagogiske personale giver både mundtlig eller skriftligt, deltager i forældremøder, giver besked om sygdom eller fravær, kontakter det pædagogiske personale, hvis der er bekymring omkring deres barns trivsel, eller hvis der er brug for en formel samtale osv.

Forældre med barn i vores institution kan forvente, at barnet hver dag møder en tryk og forudsigelig hverdag. Der arbejdes målrettet på at skabe et godt børnemiljø med et trygt og tillidsfuldt samvær med hvert enkelt barn, hvor omdrejningspunktet er leg, trivsel, læring, udvikling og dannelse. Der fokuseres målrettet på at skabe et læringsmiljø, hvor et demokratisk fællesskab og den pædagogiske praksis i høj grad er præget af børnenes ret til medbestemmelse og inddragelse af børnenes stemmer.

Det er personalets opgave at formidle fagligheden omkring barnets generelle trivsel, læring, udvikling og dannelse samt om institutionens faglige intention, herunder indholdet i det pædagogiske læringsmiljø til forældrene.

Det er forældrenes opgave at hjælpe personalet med at lære barnet at kende. Personalet og forældrene skal samarbejde om både barnets og børnegruppens trivsel og læring på tværs af dagtilbud og hjem. Et godt forældresamarbejde mellem institution og forældre bygger på en grundlæggende forventningsafstemning, der efterleves af begge parter i både det formelle og uformelle rum.

Forældre i institutionen modtager et kvartalsvist nyhedsbrev med nyheder og praktiske informationer. Som forælder er man ansvarlig for at holde sig orienteret og bidrage til en understøttelse af det arbejde, der foregår i institutionen i forhold til barnet og børnegruppens generelle trivsel og læring.

Børn i udsatte positioner

Det siger loven:

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes
Dagtilbudslovens § 8, stk.5

Et barn i en udsat position

Askehavegård Børnehus har mange forskellige børn, og her har alle børn lige ret til at være **den**, de er. Børn i udsatte positioner bliver som alle andre børn mødt med positive forventninger ud fra barnets nærmeste udviklingszone.

Personalet forsøger at skærme for unødige nederlag i dagligdagen. Vi ser på det miljø, barnet er i, og gør brug af den pædagogiske bagdør, når vi kan se på barnet, at det har brug for at trække sig.

I samarbejde med eksterne samarbejdspartnere og forældrene tilrettelægger vi relevante pædagogiske aktiviteter, der tilgodeser barnets udvikling og giver barnet succesoplevelser. I Askehavegård har vi fokus på den gode historie.

Institutionen har følgende definition af samt perspektiver på et barn i en udsat position:

Et barn i en udsat position har vanskeligt ved at deltage i børnefællesskabet eller i den pædagogiske hverdagspraksis. Årsagen til den udsatte positionering kan fx være handicap (fysisk som psykisk) eller manglende sproglige, kognitive, sociale og/eller motoriske færdigheder.

Barnets udfordringer afdækkes af det pædagogiske personale ved faglige observationer, der analyseres og vurderes. I samråd med barnets forældre udarbejdes en handleplan med inddragelse af eksterne samarbejdspartnere (fx tværfagligt team, psykolog, tale/høre-lærer).

Der arbejdes med en pædagogik og en organisering af det pædagogiske læringsmiljø, som understøtter en inkluderende kultur, hvor fokus er på det enkelte barns ressourcer og udvikling af barnets kompetencer, og hvor barnets mulighed for trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Der arbejdes målrettet på at etablere et pædagogisk læringsmiljø, hvor et barn i en udsat position skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med de børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Et barn i en udsat position kan have brug for ekstra opmærksomhed, en særlig indsats eller støtte i hverdagen.

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Det siger loven:

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.
Dagtilbudsloven §8 stk.6

Pædagogisk læringsmiljø vedr. overgangen fra børnehave til skole

I Askehavegård arbejder vi efter Slagelse Kommunes brobygningsmateriale "Kanon". Alle dagtilbud og børnehaveklasser i kommunen arbejder med "Kanon"-materialet. Således er der genkendelighed i de konkrete lege, billedbøger, sange, spil mm. På denne måde skabes en tryk bro mellem barnets liv i dagtilbuddet og deres møde med skolen.

Derudover har vi fokus på at understøtte børnenes lyst til at prøve og fordybe sig i nye udfordringer. Vi opfordrer børnene til at være vedholdende, når noget er svært. På den måde afprøver børnene egne grænser og får styrket deres selvværd.

Vi har et godt samarbejde med den lokale folkeskole, som vi besøger flere gange årligt til teaterforestilling og besøg i børnehaveklassen et par gange inden sommerferien for at prøve en skoledag.

Barnets forældre er ansvarlige for, at eventuelle vigtige informationer om barnet viderefremmes til skolen – dette er primært i forhold til databeskyttelse (GDPR). Er der etableret et tværfagligt samarbejde eller et forløb omkring barnet, afholdes der et såkaldt 'videns- og overdragelsesmøde' med skole og KKFO, hvor de relevante aktører deltager.

Askehavegård Børnehus indgår i et forpligtende samarbejde med Stillinge Skole, og der afholdes årlige samarbejds møder med skolen. Samarbejdsplanen revideres hvert år og sendes ifølge gældende aftale til kommunen. I samarbejdsplanen beskrives bl.a. overgange fra børnehave til skole.

I institutionen arbejder det pædagogiske personale målrettet med de kommende skolebørn i særlige tilrettelagte pædagogiske aktiviteter fx "Hvem er jeg?", "Bevidsthed om egen identitet", "Hvor bor jeg?", "Kendskab til lokalområde og omverden", "Store og små venner" osv.

Aktiviteterne har til formål at udvikle børnenes sociale og personlige kompetencer, da den sociale læring (at lære at mestre sociale kompetencer) overordnet anses som afgørende og forudsætningen for den formaliserede læring (at lære færdigheder).

Inddragelse af lokalsamfundet

Det siger loven:

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan daginstitutionen inddrager lokalsamfundet, i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Dagtilbudsloven §8 stk. 6

I det omfang det er muligt, inddrager vi i Askehavegård lokalsamfundet, som vi opfatter som et eksternt læringsmiljø, hvor ture og aktiviteter kan være spændende.

- Vi samarbejder med lokale landmænd, som vi besøger og ser deres gårde med mere
- Vi følger årets gang på de omkringliggende marker
- Vi har købt 2 el-ladcykler, så vi har mulighed for at cykle rundt i lokalområdet med mindre grupper af børn
- Derudover har vi nem adgang til skov og strand med den lokale bus
- Vi samarbejder med Slagelse Teater, hvor vores mellemste børnehavegruppe ser teaterforestillinger 2 gange om året
- I den lokale kirke deltager vi i spil dansk-dag i efteråret samt krybbespil op til jul

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det siger loven:

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet, skal integreres i det pædagogiske med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet, skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Dagtilbudsloven §8 stk. 7

Askehavegård er en privat natur- og bevægelsesinstitution med 7000 m², hvor vi har stor fokus på udeliv, og vi betragter inderummet som et supplement til uderummet. De fysiske rammer, både ude og inde, giver gode mulighed for at skabe legeoaser. Udearealet er stort med indbygget motoriske udfordringer og indbyder til mange forskellige aktiviteter og lege, som udfordrer børnenes motorik, fantasi og kreativitet.

Vi tager altid udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone, og støtter dem i at afprøve egne grænser. Vi har tydelige og nærværende voksne, der møder alle børn med smil, tolerance og positive forventninger. Vi har altid fokus på den gode og anerkendende tone, både imellem barn-barn, barn-voksen og voksen-voksen.

Introduktion

Børnemiljøvurderingen (BMV) er en undersøgelse af det fysiske, psykiske og æstetiske miljø, børnene møder samt oplever i institutionen. Den er et led i styrkelsen af det pædagogiske arbejde og skal sikre, at institutionen har fokus på (lærings)miljøet, og hvordan dette påvirker børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Et godt børnemiljø fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Børnemiljøet skabes af den gensidige påvirkning, som finder sted mellem børnene og omgivelserne. Det fysiske, det psykiske, det æstetiske børnemiljø er ofte sammenhængende og har stor indflydelse på hinanden.

Det fysiske børnemiljø

Det fysiske børnemiljø handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs, herunder sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold. Det drejer sig fx om sundhed, ergonomi, pladsforhold, faciliteter, materialevalg, inventar, indretning, indeklima, hygiejne, udeareal, lysforhold, ventilation og kemiske påvirkninger fra fx materialer og rengøringsmidler.

Sådan arbejder vi med det fysiske børnemiljø:

Børnene inddrages i form af samtaler, og vi taler om, hvordan man f.eks. sidder på en stol på god måde ved leg og spisning. Vi er opmærksomme på god belysning og udluftning.

Det psykiske børnemiljø

Det psykiske børnemiljø handler om, hvordan børnene trives med hinanden og de voksne. Det handler om dynamik og sociale kompetencer i børnegruppen. I et godt psykisk børnemiljø bidrager fællesskab, venskaber, tryghed, tillid, omsorg, medbestemmelse, rummelighed og udfordringer til en positiv hverdag.

Sådan arbejder vi med det psykiske børnemiljø:

Vi taler om hvordan man er en god ven om hvordan vi behandler hinanden, så alle har en god dag og trives i vores børnehus.

Det æstetiske børnemiljø

Det æstetiske børnemiljø handler om, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Det har betydning om, børnene oplever institutionen som et rart sted at være, og om børnene inspireres og får lyst til at udfolde sig. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser.

Sådan arbejder vi med det æstetiske børnemiljø:

Når vi køber beskæftigelsesmaterialer og legetøj, tænker vi i en god kvalitet, og noget, der er spændende og udvikler børnene. Vi laver også ting af genbrugsmaterialer. Vi opfordrer både børn og voksne til at rydde op og holde orden, da vi jo er mange mennesker samlet hver dag.

Barneperspektivet i relation til børnemiljøet

En BMV skal indeholde beskrivelser af eventuelle børnemiljøproblematikker samt en handlingsplan for, hvordan institutionen iværksætter og arbejder for at forebygge og løse de eventuelle problematikker, der måtte være. Alle børn skal høres, og deres udsagn skal inddrages i evaluering af den pædagogiske praksis omkring børnemiljøet. Dette omsættes til en meningsfuld pædagogisk praksis, der understøtter det fælles faglige fundament.

Sådan arbejder vi med inddragelse af børnene i evaluering af deres (børne)miljø:

Vi taler med børnene om, hvad der er godt ved vores hus og legeplads, og hvad vi evt. skal lave om, for at noget kan blive bedre. Vi udarbejder nogle BMV-skemaer sammen med børnene, som de voksne gennemgår, for at se, hvad der skal arbejdes med i den følgende tid.

EVALUERINGSREDSKABER

BØRNESYN OG BØRNEPERSPEKTIVER

1. Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
2. Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback, fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
3. Hvornår har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
4. I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør det i dag?

VURDER

I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Observation af børnene, (fx registrering af børnenes brug af rum, legetøj o.l.)				
Børnene som medskabere (fx tage billeder af / tegne, forme, vise yndlingsting og steder)				
Børnene som fortællere (fx samtaler, interview og rundvisning)				

BØRNS LEG

1. Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
2. Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
3. Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, at de står uden for legen, og hvad gør vi ved det?
4. Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

VURDER

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Lade børnene lege selv og iagttage på afstand				
Guide og hjælpe aktivt ved behov				
Deltage aktivt i legen				

DET BREDE LÆRINGSSYN

1. På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
2. Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
3. Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
4. Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikre vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

VURDER

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Arbejde med planlagte forløb				
Arbejde ud fra børnenes spontane nysgerrighed og undren				
Arbejde med at understøtte læring i samspil med børnene				

SAMSPIL OG RELATIONER

1. Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybet sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere af det?
2. Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
3. Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelser med åbne spørgsmål som: Kan du fortælle mig, hvad der skete? Hvordan kan vi løse det sammen? Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?
4. Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

VURDER

I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Opdele børnene i mindre grupper				
Være fleksible i vores organisering af hensyn til børnenes voksentilknytning				
Arbejde bevidst med vores sprog og kropssprog og placering i rummet og på legepladsen				

FORÆLDRESAMARBEJDE OM BØRNS TRIVSEL, LÆRING, UDVIKLING OG DANNELSE

1. Hvordan samarbejder og kommunikerer i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdagen. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
2. Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse?
3. Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
4. Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

VURDER

I hvilken grad lykkedes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse indenfor disse dimensioner?

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Styrke barnets trivsel og sociale relationer- børnefællesskabet				
Styrke barnets sprog og motorik				
Styrke barnets alsidige personlige udvikling, og senere hen sikre en god sammenhæng og overgang til skole				

BØRN I UDSATTE POSITIONER OG ALLE BØRNS DELTAGELSE I BØRNEFÆLLESSKABERNE

1. Hvilke pædagogiske tilgange arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
2. Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
3. I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Er det tilstrækkeligt? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?
4. Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke og hvorfor?

VURDER

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Møde alle børn med positive forventninger				
Understøtte, at alle børn oplever at mestre noget				
Skabe rammer for, at alle børn er en betydningsfuld del af fællesskabet				

SAMMENHÆNGENDE OVERGANGE

1. Hvordan arbejder vi ud fra lærerplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud og fra dagtilbud til skole?
2. Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx som at besøge det nye sted og arbejde med en let overgang.
3. Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt (fx fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole?) Er vi enige om, hvad der skal til for begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?

VURDER

I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Børnenes perspektiv				
Forældrenes perspektiv				
De fagprofessionelles perspektiv				

EVALUERENDE PÆDAGOGISK PRAKSIS

1. Hvordan undersøger og evaluerer vi det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af det pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
2. Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
3. Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, fremfor blot for aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
4. Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til en ændring i vores praksis?

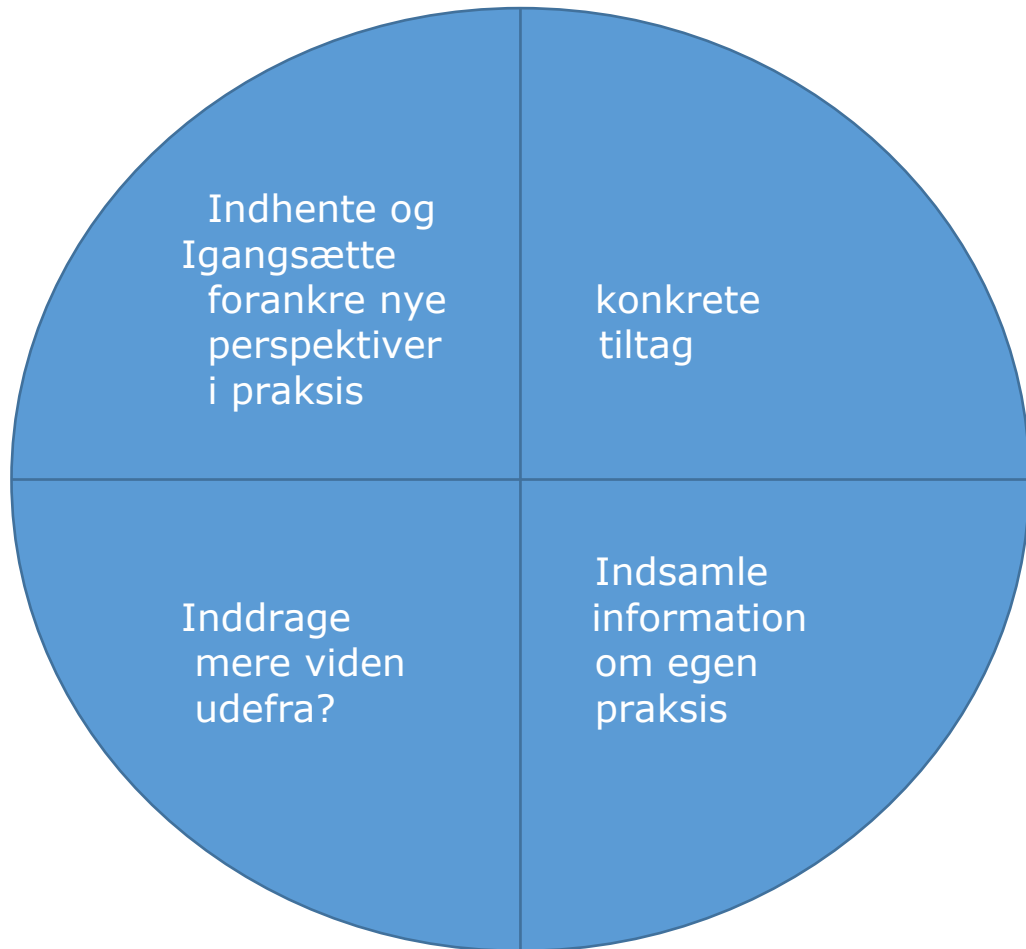
VURDER

I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis

	Slet ikke	I mindre grad	I nogen grad	I høj grad
Evaluere sammenhængen mellem læringsmiljøet og barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse				
Justere praksis ud fra evalueringens resultater				
Evaluere den justerede praksis				

VED DE PUNKTER, DER SKAL ARBEJDES MED, BRUGES FØLGENDE

Hvordan vil vi styrke de dele af vores pædagogiske praksis, hvor vi har vurderet, at der er behov for udvikling?

SKEMA TIL HANDLING

Når vi har besluttet vores næste skridt, (i forhold til den blå cirkel) kan vi udfylde skemaet, så vi har en fælles plan.

INDHOLD: Hvad vil vi arbejde med?

MÅL: Hvad vil vi gerne opnå?

TILTAG: Hvad vil vi gøre for at nå målet?
ANSVARLIG: Hvem gør hvad?

TEGN: Hvad vil vi se efter for at vurdere, om vi er på vej til at nå målet?

OPFØLGNING: Hvordan og hvornår vil vi vurdere, om vi har nået målet?
ANSVARLIG: Hvem gør hvad?
Tidshorisont?

Dokumentation

Vores dokumentation vil ligge i form af vores evalueringer stue- og gruppevis om de projekter, vi laver, samt på vores Facebook-side, hvor der er daglig dokumentation i form af billeder samt beskrivelse af, hvad vi har lavet og hvorfor, samt beskrivelser af dette.

